

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE“

Nr. 12.

København, December 1909.

7. Aarg.

Nogle Ungdomsminder.

Uddrag af
„Fra min første Boghandlertid. Spredte Minder“
af
CHR. M. HANSEN.

AT jeg kom til Boghandelen gik saaledes til: En skønne Dag i December 1872 kom daværende Cancelliraad Fr. Hegel, der var Kurator for det kgl. Vajsenhus, op til Forstander Exner paa Skolen for at spørge, om han kunde anbefale ham en Dreng som Lærling. Jeg blev kaldt op paa Kontoret, hvor Exner spurgte mig, om jeg kunde have Lyst til at komme i den Gyldendalske Boghandel. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare. »Ja, nu kan De jo tale med Deres Moder om det og sove paa det i Nat«, sagde Cancelliraaden venligt, og dermed forlod jeg Kontoret. Næste Dag gik min Moder og jeg ind og talte med Hegel, og da han lod til at synes om mig og min Haandskrift (han skrev selv udmærket smukt og satte megen Pris paa en god Skrift), saa begyndte jeg allerede den følgende Dag, Fredag den 20. December, i den kære gamle Boglade.

Forretningen aabnedes hele Aaret Kl. 8, og Cancelliraaden forlangte, at vi skulde møde præcis; han selv var altid i Bogladen før Kl. 8, og kom vi efter Tiden, stod han fordybet i Læsning af »Dagbladet« og besvarede ikke vor Morgenhilsen. Vi havde skiftevis 1½ Times Middagstid, og Kl. 7 var den officielle Lukketid, men vi maatte ikke lukke før 5 Minutter over Tiden. —

Efter 3 Maaneders Prøvetid til gensidig Tilfredshed blev jeg fast ansat; jeg blev konfirmeret i April Maaned og fik da af Hegel et udmærket Lommeuhr, som jeg har baaret hver Dag siden og som er lige saa godt nu, som den Dag jeg fik det. (Til mit 25 Aars Jubilæum forærede min Chef, nuvæ-

rende Etatsraad Jacob Hegel, mig en prægtig Guld-kæde til Uret).

Da der i Efteraaret 1873 udkom et nyt Oplag af H. F. Ewalds Roman »Svenskerne paa Kronborg«, spurgte Cancelliraad Hegel mig, om jeg havde læst denne Bog, og da jeg svarede ja, spurgte han til min Glæde, om jeg maaske hellere vilde have »Den skotske Kvinde paa Tjele«, og fra den Tid begyndte jeg, ligesom det øvrige Personale, at faa de nye Bøger, naar de udkom, og fik saaledes efterhaanden en stor Bogsamling. Hvilken Fryd for mig unge Menneske at modtage en Bog med egenhændig Paaskrift, opskære den og da læse mit eget Eksemplar!

I 1872 var Boghandler-Medhjælper-Bibliotheket bleven dannet, og Fuldmægtig A. Larsen, som straks tog sig varmt af mig, indmeldte mig i Bibliotheket og betalte Kontingent for mig de første Aar; han vejledede mig i Valget af Læsning, og jeg skylder ham, at jeg fik læst mange af de danske Klassikers bedste Bøger. Jeg skylder ogsaa ham mange nydelsesrige Musikaftener, idet han, som elskede Musik, ofte gav mig Koncertbilletter. Han blev mig en trofast Ven, som i alle Livets Forhold viste mig den største Deltagelse og Hjælpsomhed.

Der var en temmelig stor Sortimentboghandel med gode Kunder som det store kgl. Bibliothek, Universitetsbibliotheket, Udenrigsminister Rosenørn-Lehn, Baron Bertouch-Lehn, Reedtz-Thott, fhv. Minister Krieger; hver Onsdag og Lørdag havde vi Bud til Krieger, som boede i Rosenvænget; han købte mange Bøger, baade danske og udenlandske, en Mængde af de sidste forærede han til Universitetsbibliotheket, efter først at have ladet dem indbinde.

Det store kgl. Bibliotheks Overbibliothekar, den lærde Historiker Justitsraad Chr. Bruun, og Universitetsbibliothekar Gundorph kom ofte i Bogladen.

Af andre Kunder kan jeg nævne Pastor Hans Knudsen, Stifter af »Samfundet, som antager sig Vanføre og Lemlæstede«, en varmhjertet, brav Mand, der udgav et Par store Bøger paa Gyldendalske Boghandels Forlag: »Jesu Lignelser« og »Jesu Besøg i Bethanien«; naar han kom, spurgte han gerne, hvordan det gik med hans »Besøj«. Den gamle Læge Geheimeraad Ole Bang udgav alle sine Bøger, mest populære Smaa-bøger som »Koldt Vand«, »Syge-diætelik« o. s. v., i Kommission hos G. B.; han kom en Dag og sagde til os, at naar der kom en ung Student Bang og forlangte Bøger paa hans Regning, maatte vi give ham dem; det var hans Sønnesøn — Herman Bang.

Den berømte Skuespiller, Prof. F. L. Høedt, og Digteren Carl Ploug kom ogsaa af og til i Bogladen og købte en Bog. . . .

(Fortsættes.)

Min Sommerferie.

Ved Anders Andersen.

(Sluttet)

Imidlertid havde Fru Hansen dækket et Frokostbord, hvor vi tog godt for os af Retterne; medens vi spiste, kom Svogeren, Marius Juul, over for ogsaa at hilse, og vi blev da enige om, at vi, naar vi havde beset Omegnen, skulde vende tilbage dertil, spise til Aften og overnatte. Efter et »Paa Gensyn« rejste vi ind til Vordingborg. Her gjaldt vore første Fjed Gaasetaarnet. For 35 Øre kommer et helt Selskab derop, ad gamle ormædte Egetræstrapper, og ud paa Svalen, hvor man lige over Hovedet har den berømte Guldgaa, der nu indskrænker sig til at være en forgyldt Trægaas. Heroppe fra har man en henrivende Udsigt over Oringepynten med Sindssygeanstalten, helt over til Falster og ud over Landet, hvor man særlig bider Mærke i Herregaarden Rosenfeldts smukke Taarne. Gaasetaarnet er fuldt ud et Besøg værd, det samme gælder Slotsruinen; men unænsomme Hænder har her i Tidens Løb ødelagt saa meget, at det nu er svært at gøre sig et Begreb om Slotets Størrelse; kun nogle faa Murrester viser hist og her, at der har været bygget.

Da vi havde set alt der, kørte vi til Masned-sund, hvor vi saa den smukke Jernbanebro, derfra tog vi langs Kysten til Kallehave. Det var varmt den Dag; men vi belønnedes rigeligt for vore Anstrengelser ved den smukke Udsigt, der aabnede sig for os. Lige overfor, kun skilt ved det smalle Ulf-sund, ligger Møen, der er blot 8 Minutters Færges-fart derover.

Sundet befares af Sejlere, lig dem vi kender fra Gl. Strand som Pæreskuder, og ude til venstre kan man næsten tælle Hustagene i Stege. Mætte af Indtryk, men ellers skrubsultne, naede vi om Aftenen tilbage til Græsbjerg, hvor et veldækket Bord ventede os. Efter Maaltidet kom der Punch paa Bordet, og et Par Hundrede af de gamle Viser, som Maleren havde sunget tidligere som Soldat, blev sungne igen; først sent brød vi op, og snart efter sov vi i Senge med mindst 8 Lag Dynere. Kl. 5¹/₂ var vi igen paa Benene, vækkede af de travle Forberedelser til den begyndende Rughøst, Fodring af Kvæget osv. Vi betragtede interesserede det hele et Par Timer, og efter et solidt Maaltid tog vi Afsked med gensidig mange gode Ønsker.

Turen gik nu videre til Vordingborg og derfra til Næstved. I Kjøng købte vi noget Fourage, og Middagen blev den Dag spist i en Vejgrøft, efter Middagen Siesta i det dejligste Solskin — ak, det skulde være det sidste. Til Næstved kom vi midt i Torvetiden og tog op paa Hotel »Akselhus«, hvor vi fra Vinduerne ved en Kop Kaffe nød det livlige Skue af et Marked. Midt paa Torvet stod selvfølgelig en Statue af Frederik d. 7.; men mærkelig nok saa man ikke meget til, at Byen er en Garnisonsby; paa vor Vej gennem Byen mødte vi kun 1 eneste Soldat. Vi begav os paa Vej til Sorø; men nu begyndte det at blæse op, og store, sorte, tunge Skyer samlede sig i Horisonten. Blæsten voksede til Storm, og da det var Modvind, maatte vi vende om og køre tilbage til Næstved. Hvad skulde vi gøre? Vi havde jo to Dages Ferie endnu. Vi besluttede at rejse til Ringsted og se Tiden an. Som sagt, saa gjort. Med en stærk Sidevind naede vi Ringsted Kl. 5. Det var jo imidlertid altfor tidlig at søge Kvarter, og vi forsøgte at naa Haraldsted; men nej, Blæsten forhindrede det, og vi kørte saa til Kærehave Husmandsskole, hvor vi kom, ligesom der blev lukket for Besøgende. Kede og trætte af Eftermiddagens Anstrengelser kørte vi tilbage til Ringsted, og efter et Aftensmaaltid gik vi til Køjs. Næste Dag var Himlen klar, men Stormen holdt sig, og efter en Raadslagning blev vi enige om, at vende Næsen hjemad. Min Hustrus Toilet var efterhaanden ogsaa kommet i en saadan Tilstand, at vi ikke mere kunde være bekendt at være ude, og Grunden var jo, at vi ikke havde været saa forsynlige at tage en ekstra Kjole med. Vi kørte saa til Roskilde, besaa Kirken, og efter en Tur til den smukke Boserup Skov kørte vi til København. Vi kom hjem en Dag før Bestemmelsen, men med

en Mængde dejlige Indtryk og glade Minder, med Kinden brunet og med en gavnlig Lære, som jeg lader gaa videre, idet jeg siger til alle, der vil høre mig: Benyt din Ferie til at lære dit eget smukke Land at kende, inden du giver dine surt fortjente Penge ud til kostbare, ofte indholdsløse, Rejser i Udlandet, og du vil synge begejstret med mig: »Jeg tror, der er skønnest i Danmark!«

Fra en af Foreningens Venner har vi haft den Glæde at modtage til:

Friboligfondet:
S. P. J. S. 25 Kr.
»Vort eget Hjem«:
A. G. 25 Kr.

BESTYRELSEN.

Clara Hennings' Legat,

stiftet af hendes Broder, Læge Emil Hennings og Hustru Louise Augusta, født Christensen.

Renten af ovenstaaende Legat uddeles først-kommende 28. Januar. Legatet kan søges af værdige, trængende Vajsenhusianere, der er Medlemmer af »Det gode Minde«.

Efter Fundatsen maa følgende Spørgsmaal besvares nøjagtigt og samvittighedsfuldt: Er eller har Ansøgeren været Medlem af en socialistisk eller anarkistisk Forening, eller hylder Ansøgeren Anskuelse som disse?

Ansøgninger, indeholdende alle fornødne Oplysninger, særligt med Hensyn til vedkommendes Indtægter og øvrige Formuesforhold, indleveres til Foreningens Formand, Prokurist *C. Landsvig, Birkegade 28, 3. Sal*, senest den 31. December d. A.

BESTYRELSEN.

Fru Bergs Bortlodning.

Forgangen Fredag Aften, da jeg kom ned i Foreningen, fangedes mit Øje af et ejendommeligt Broderi, som var ophængt paa et af Bogskabene. Det mindede noget om de Billeder til Anskuelsesundervisning, som findes paa Væggen i en Skoles lavere Klasser, og fremstillede paa grovere Kannevas og i kraftige Farver baade Krigens og Fredens Attributer: En Kanon, en Tromme, en Drage, Vandkande, Blomster, Bolde etc. (Tingene er anførte efter Hukommelsen, og hvis min Sagkundskab, som støtter sig til kyndige kvindelige Udtalelser, skulde være lidt uoverensstemmende med Stykkets virkelige kunstneriske Karakter, bedes man undskylde mig — jeg er jo kun et Mandfolk). Kort og godt, det var et Tæppe, som en eller to søde Unger kunde kravle rundt paa i et Børneværelse og høste Belønning af. Og det var skænket af vor kære gamle Fru Berg, som havde vundet det ved en Menighedsbasar eller lignende og straks bestemt, at det skulde bortloddet til Fordel for »Vort eget Hjem«. Denne smukke, uegennyttige Tanke var af den energiske, gamle Dame straks bleven omsat i Handling: der fulgte nemlig med Gaven et Par Hundrede egenhændigt skrevne Numre, saaledes at Medlemmerne ikke behøvede have anden Ulejlighed end at købe et Par Stykker à 10 Øre.

Man blev dog hurtigt enige om, at det var værdt at ofre lidt Tid og Arbejde paa Sagen, saa at Resultatet kunde blive større — til Gavn for Formaalet og til Ære for Giverinden. Naar disse Linier læses, vil der allerede være indkommet nogle flere Genstande, og i Løbet af denne Maaned vil sikkert adskillige slutte sig til med en eller anden nyttig og fornøjelig Ting, som man uden Savn kan undvære, og som kan bidrage til at skabe en Gevinst-række, der — ogsaa med et større Antal Numre — vil give Ihænderhaveren af et Par Lodsedler en billig og ikke altfor lille Chance. Vi skal nemlig have vore Frænder og Venner udenfor »Det gode Minde« med og derfor ogsaa lidt Tid til at afsætte Numrene i. Den officielle Udtrækning af Gevinsterne vil saa finde Sted om en Maaned Tid i Henhold til Bekendtgørelse andetsteds i Bladet. De fleste af os har et eller andet at give, og vi kan alle købe nogle flere Sedler, end vi selv overtager, for flere eller færre kan man jo afsætte til andre.

Ikke sandt, vi vil alle være med, alle virke for Sagen; Trykning etc. skal koste ingenting eller saa godt som ingenting. Og jeg synes, at vi skal vise Ideens Udspring: den trofaste Kærlighed til »D. g. M.« og dets Ungdom, som dikterede den første Gave, vor Hyldest ved at give hele Begivenheden det Navn, der staar over disse Linier. Thi vor gavmilde Venindes varme og taknemlige Hengivenhed for vor gamle Skole og den Forening, som for mere end halvhundredte Aar siden grundedes paa de fælles Minder fra Barndommens Dage, staar — og vil for os unge altid staa — som et Sindbillede paa den Aand, der skabte vor Kreds og førte den frem mod de større Maal, den Vajsenhusianeraand, som skal værnes og ud-bredes, om »D. g. M.«s Fremtid skal blive dets Fortid værdig.

Men naar vi her som flere Gange tidligere sætter Fru Bergs Navn i Forgrunden, er det ikke for alene at ofre hendes Person en smigrende Omtale — det vilde saa vist ogsaa være fjernt fra, hvad hendes barnlige og umiddelbare Følelser tilsigter — vi ærer herigennem hele den Stab af trofaste ældre, som trods de graa Haar har bevaret Sans og Sympati for Ungdommen og dens Rørelser. For hvad de gamle afser til »Vort eget Hjem«, maa skattes højere end det, vi unge giver; vi har Udsigt til at komme til at nyde Frugterne, Veteranerne saar og planter for Eftertiden.

Der tales en Del om Vanskelighederne ved i vor optagne og rastløse Tid at holde en Forening sammen, bevare Interessen, skabe Tilgangen. Ja, der er vel nok en Del om det. En fremmed, der besøgte os ved en Hverdagssammenkomst, vilde næppe faa Indtryk af, at »D. g. M.« er en saa gammel, anset og betydelig Forening, som den dog faktisk er. Det kan skorte paa Samfølelse, paa Fællesvirken, og vi maa i flere Tilfælde spørge: Hvorfor ser man aldrig den eller den paa en mere almindelig Mødeaften, men kun ved enkelte større Fester eller Generalforsamlingen? Det er ikke Enkeltpersoner eller en lille Klike, der skal gøre Udslaget: vi skal alle være med. Kan vi ikke mure eller tømre, kan vi i hvert Fald bære Sten til Bygningen; de mange, som staar udenfor, skal vi stadig have Opmærksomheden henvendt paa, søge at faa ind. — Vaagen Interesse indadtil for det hverdagslige, kammeratlige Samvær og en energisk og selvstændig Agitation udadtil, det er Midlerne! *En Forening er, hvad dens Medlemmer gør den til.* Maalene har vi — og det, som særligt ligger os unge paa Hjerte, som engang i Fremtiden mere end noget andet vil styrke og samle Vajsenhusianernes Forening, det er »Vort eget Hjem«. *Jon.*

VAJSENHUSIANA.

Fredag den 26. November havde vi en rigtig fornøjelig lille Aften i D. g. M. En efter vore Forhold temmelig talrig Tilhørerskare, i hvilken saas vort Æresmedlem, Hr. Fuldmægtig Fr. Petersen med Frue og Datter, var mødt og fyldte omtrent »Gobelinsalen«, da Aftenunderholdningen begyndte Kl. 9²² præcis.

Fru *Walin* spillede først et Par Numre for Klaver og høstede baade den Gang og senere, da Fruen atter glædede os med at spille forskellige gamle, hyggelige Melodier, et velment Bifald som Tak for den Venlighed, Fruen havde vist Foreningen. Derefter optraadte vor kendte og skattede Sanger, Herr *Anders Andersen*, og det var som sædvanlig en Nydelse at høre ham foredrage flere kendte Sange, hvoraf særlig bør nævnes »Vaagn af din Slummer« af »Bertran de Born«, og en lille Sang, »Aftenstemning« af Bjørnstjerne Bjørnson. Herr *Paul Nielsen*, som de fleste sikkert vil mindes fra Opførelsen af »Betty« i Vinter, oplæste eller rettere fortalte os et Par smaa morsomme Historier, som fik Latteren og Bifaldet til at lyde om Kap. Endelig kom Aftenens Clou, Herr *Frode Christensen*, der, med en Undskyldning fordi der ikke i Aar havde kunnet blive en rigtig Revy, sang adskillige, mest af ham selv skrevne Sange, som behandlede de forøvrigt ret magre Begivenheder, det snart forgangne Aar havde budt paa i Foreningen. Selve Sangene var imidlertid vittigt og godt skrevne og blev selvfølgelig foredragne med det uimodstaaelige Humør og den ligesaa uimodstaaelige Komik, som Herr Christensen raader over, og han henrev da ogsaa Tilhørerne til et kraftigt Bifald for den sunde Latter, han forskaffede dem. Sluttelig maa vi nævne, at Frk. *Ingeborg Kruse* havde været saa elskværdig at paatage sig Akkompagnementet til saavel Herr Andersens Sange som Herr Christensens Viser og udførte det ingenlunde lette Hverv med sædvanlig Rutine; vi maa være Frk. Kruse taknemmelige, fordi hun altid saa beredvilligt stiller sig til vor Disposition

Bestyrelsen havde været saa flot at engagere en Musiker til at levere lidt Dansemusik, og det varede heller ikke længe, førend de unge Mennesker, som D. g. M. endnu kan opvise, svang sig til de lokkende Toner, indtil Kl. 1 satte et Punktum for den lille fornøjelige Aften.

Non plus ultra.

Julefesten

afholdes **Mandag den 27. December Kl. 8 i Wittmacks Lokaler,**
(Glassalen)

og idet vi henviser til den *smukke og hyggelige Julefest*, vi fejrede i Fjor, beder vi alle Medlemmerne om hver for sig at gøre deres til, at vi ogsaa i Aar kan faa en *ligesaa smuk Julefest* at se tilbage paa. Bestyrelsen skal sørge for, at Rammerne bliver ligesaa hyggelige som i Fjor, og Medlemmerne kan gøre Resten ved at sørge for en *talrig Tilslutning*.
Billetter à

75 Øre for Medlemmer og Besøgende
35 Øre for Børn

faas hos:

Herr *Johs. Jørgensen*, Østerbrogade 80,
» *Rob. Larsen*, Vimmelskaftet 47,
» *George Ogilvie*, Herluf Trollesgade 18.

samt hos

BESTYRELSEN.

Biblioteket

er hver almindelig Mødeaften aabent for Udlaan fra Kl. 9¹/₂—10.

George Ogilvie,
Bibliotekar.

Mødeaftenerne

i December Maaned vil forhaabentlig blive prægede af den for Julemaaned særegne Stemning, idet vi gerne vil samle Medlemmerne om Tilberedelserne til vor Julefest ved at lave Pynt til Juletræet, i hvilken hyggelige og fornøjelige Beskæftigelse vi forventer, at mange vil tage Del.

Jourhavende.

Fredag den 3. December Herr *Frode Christensen*.
» » 10. » » *Johs. Jørgensen*.
» » 17. » » *C. Landsvig*.

Fredag den 24. December (Juleaften) og Fredag den 31. December (Nytaarsaften) afholdes ingen Møder

Bortlodning.

Som omtalt andetsteds i Bladet har Fru Berg skænket os et lille Gulvtæppe til Bortlodning til Fordel for »Vort eget Hjem«. Vi har senere yderligere faaet en Kultegning, og idet vi haaber, at endnu flere af Foreningens Velyndere vil betænke os med en eller anden Genstand, har vi nu foranstaltet et lille Lotteri, hvortil *Lodsedler à 10 Øre* kan faas paa Mødeaftenerne og hos d'Hrr. Jørgensen, Larsen og Ogilvie, *indtil Mandag den 27. December*, da vi paatænker at lade Trækningen foregaa ved Julefesten i Wittmacks Lokale. Vi beder nu alle Medlemmerne om at interessere sig herfor, dels ved selv at tage en eller flere Lodsedler og dels ved at afsætte nogle til Venner og Bekendte. *Husk Prisen er kun 10 Øre pr. Nr., og Sagen bør jo interessere alle D. g. M.s Medlemmer.*

BESTYRELSEN.

Ærede Indsendere

af Artikler til Bladet gøres opmærksomme paa, at Op-tagelse meget godt kan ske anonymt, naar blot Redaktionen (d. v. s. Formanden og Redaktøren) gennem et Par medfølgende Linier sættes i Kundskab om vedkommendes Navn og Adr.

Ønskes et Manuskript retur efter Afbenyttelsen, bedes man gøre en Bemærkning herom i øverste venstre Hjørne.
Red.

Kort og godt.

Søndag den 21. Novbr. viedes i St. Johannes Kirke: Hr. *Peter Schackinger* til Frk. *Olga Petersen*.

Tirsdag den 23. Novbr. viedes paa Raadhuset: *Koncertmester Paul Andersen* til *Skuespillerinde Frk. Olga Petersen*.

Grosserer Henry Warthoe holdt den 27. Novbr. Bryllup med Frk. *Ebba v. Platen-Hallermund* i Høve Kirke.

For Opmærksomheden ved vort Bryllup takker
Karen og Frode Christensen.

Det kgl. Vajsenhus, der som tidligere meddelt i Anledning af Biskop Rørdams Død aflyste sin Stiftelsesfest, holdt i Stedet for Lørdag d. 27. f. M. en tilsvarende Fest for Børnene, og Søndag d. 28. havde Ungdomsforeningen Fest. —

Julefesten vil fra og med i Aar bortfalde i sin gamle Skikkelse og blive erstattet af en lille Højtidelighed med Juletræ i hver Klasse den sidste Skoledag i December, med Afslutning i Gymnastiksalen, hvor Gaver og Godter vil blive uddelte.

Foreningsmeddelelser

bedes sendt til Formanden, C. Landsvig, Birkegade 28^s, som ligeledes modtager Indmeldelser af Medlemmer (50 Øre mdl.) og Bidragydere (33 Øre mdl.).

Bladmeddelelser sendes efter ovennævnte Adresse eller til *Johs. Madsen, Bjelkes Allé 44.*